

När synen styr tiden

Abd al-Rahman ibn Sallam al-Jumahi berättade för oss; al-Rabi' – det vill säga Ibn Muslim – berättade för oss, från Muhammad – och det är Ibn Ziyad – från Abu Hurayra – må Allah vara nöjd med honom – att Profeten ﷺ sade: *'Fasta när ni ser den, och bryt fastan när ni ser den. Och om det skulle skymmas för er, så fullborda antalet.'*

[Återberättad av Imam Muslim]

حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ سَلَامٍ الْجُمَاهِيُّ، حَدَّثَنَا الرَّبِيعُ، - يَعْنِي ابْنَ مُسْلِمٍ - عَنْ مُحَمَّدٍ، - وَهُوَ ابْنُ زِيَادٍ - عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، - رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ - أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ " صُومُوا لِرُؤْيَيْتِهِ وَأَفْطِرُوا لِرُؤْيَيْتِهِ فَإِنْ غُمِّيَ عَلَيْكُمْ فَأَكْمِلُوا الْعِدَّةَ " .

Förklaring av hadithen

Hadithen återges genom en kufisk-baserad kedja: Abd al-Rahman b. Sallam al-Jumahi → al-Rabi' b. Muslim → Muhammad b. Ziyad → Abu Hurayra. Profeten ﷺ säger:

"Fasta när ni ser den, och bryt fastan när ni ser den. Och om det är skymt för er, fullborda antalet."

Detta är en av de mest centrala och tydliga haditherna om fastans början och slut. Den sammanfattar tre grundläggande principer:

1. Ramadan börjar med faktisk observation av nymånen,
2. Ramadan avslutas med faktisk observation av nymånen,
3. Vid molnighet fullbordas månaden till trettio dagar.

Hadithen är kort men juridiskt och teologiskt rik, och den har varit en huvudtext för de klassiska lärda i diskussionen om månadsstart.

Teologisk analys

1. Fastans början och slut är knutna till faktisk syn

Profeten ﷺ säger: **"Fasta när ni ser den."**

Detta etablerar en central princip: **Ramadan börjar inte genom beräkning, uppskattning eller tradition – utan genom faktisk syn av nymånen.**

- **al-Nawawi** betonar att detta är den normativa metoden i shari'a och att uttrycket är tydligt: handlingen är villkorad av *ru'ya* (syn).
- **Ibn Hajar** förklarar att imperativformen gör detta bindande och att det inte finns utrymme för att ersätta observation med astronomisk beräkning i den ursprungliga rättsliga modellen.

Samma princip gäller för att avsluta Ramadan: **"Bryt fastan när ni ser den."**

Det skapar en symmetri: samma metod som inleder månaden avslutar den.

2. Vid molnighet: fullborda månaden

Profeten ﷺ säger: **"Om det är skymt för er, fullborda antalet."**

Detta är en av de mest explicita formuleringarna av principen:

När månen inte kan ses, fullbordas månaden till trettio dagar.

- **al-Nawawi**: detta är den klargörande text som förklarar uttrycket *fa-qduru lahu* i andra hadither.

- **Ibn Hajar:** här är betydelsen entydig – ingen uppskattning, ingen beräkning, utan fullbordande.
- **al-Qurtubi:** detta är ett uttryck för principen om *yaqin* (säkerhet) – man går till det säkra när observation saknas.

Teologiskt visar detta att shari‘a bygger på **säkerhet, enkelhet och undanröjande av svårighet.**

3. Hadithen som grund för islams månbaserade tideräkning

Hadithen är en av de centrala texterna som visar att islams tideräkning är:

- **empirisk** (baserad på observation),
- **universell** (tillgänglig för alla samhällen),
- **praktisk** (kräver ingen teknisk expertis).

al-Qurtubi kopplar detta till Koranens ord om att månen är satt som tecken för tideräkning (10:5).

Språklig analys av nyckeluttryck

1. ”صُومُوا لِرُؤْيَتِهِ” – ”Fasta när ni ser den”

- *sumu* är imperativform: en direkt instruktion.
- *li-ru’yatihi* betyder ”på grund av dess syn” – dvs. synen är den juridiska orsaken.

Språkligt är detta en tydlig koppling mellan handling och observation.

2. ”وَأَفْطِرُوا لِرُؤْيَتِهِ” – ”Bryt fastan när ni ser den”

Samma struktur som föregående sats – en retorisk parallellitet som förstärker symmetrin mellan början och slut.

3. ”فَإِنْ غُمِّيَ عَلَيْكُمْ” – ”om det är skymt för er”

Roten *gh-m-m* betyder att täcka, dölja, göra oklart. Det syftar på molnighet eller hinder för synen.

Språkligt antyder det att problemet ligger hos människans begränsade syn, inte hos månen.

4. "فَأَكْمِلُوا الْعِدَّةَ" - "fullborda antalet"

- *akmilu* är imperativ: fullborda, gör det komplett.
- *al-‘adad* betyder "antalet", dvs. trettio dagar.

Språkligt är detta en explicit och entydig instruktion som undanröjer all tvetydighet.

Syntes

Hadithen lär oss flera centrala principer:

1. Ramadan börjar och slutar med faktisk observation av nymånen.
2. Vid molnighet fullbordas månaden till trettio dagar, i enlighet med principen om säkerhet.
3. Profetens ﷺ språk är kort men juridiskt exakt, och hans uttryck är både praktiska och universella.
4. Klassiska lärda som al-Nawawi, Ibn Hajar och al-Qurtubi använder denna hadith som en huvudtext i diskussionen om månadsstart och fastans regler.
5. Hadithen visar att shari‘a är tillgänglig, enkel och kosmisk, byggd på observation snarare än abstraktion.

[FASTAN, Imam Muslim, RAMADAN](#)

«[När portarna öppnas och kedjorna faller](#)

[En umma som räknar med månen](#)»

- [Bönen gudomlig befallning](#)
- [Nationalismens Uppkomst i den Muslimska Världen](#)
- [‘Awrah för män och kvinnor inom och utanför bön](#)
- [Bönen mellan befallning och uphöjelse](#)
- [Regeln om att be i Haram-kläder](#)
- [Att upphöja Allahs befallning är att be](#)
- [Förstå Koranen](#)
- [Lycka eller elände i nästa liv](#)
- [Frågor och svar angående ahl al-Kitabs Kött](#)

- [Rasism: Finns det en lösning?](#)